

Afyon Kocatepe Üniversitesi
SOSYAL BİLİMLER DERGİSİ
Cilt X, Sayı 2, Ağustos 2008
Afyon Kocatepe University
JOURNAL OF SOCIAL SCIENCES
Vol. X, Issue 2, August 2008

86. YILINDA
KOCATEPE-BÜYÜK TAARRUZ
ÖZEL SAYISI

Sahibi

Afyon Kocatepe Üniversitesi adına Rektör
Prof. Dr. Ali ALTUNTAfi

Editör

Doç. Dr. Mehmet KARAKAfi

Yayın Kurulu

Prof. Dr. Belkıs ÖZKARA
Prof. Dr. Arfan AYPAY
Prof. Dr. H. Rıza AfilKO/ LU
Prof. Dr. Mustafa ERGÜN
Prof. Dr. Hakkı YAZICI
Prof. Dr. M. Ali ÖZDEMİR
Prof. Dr. Sadık SARISAMAN
Doç. Dr. Mehmet KARAKAfi
Doç. Dr. Mustafa ERAVCI
Yrd. Doç. Dr. Metin YILMAZ
Yrd. Doç. Dr. Ahmet Kemal BAYRAM

Editör Yardımcısı

Yrd. Doç. Dr. Gürsoy fiAHAN
Arfl Grv. Aslıhan AKKOÇ

Haberleşme ve Koordinasyon

Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü
ANS Yerleşkesi, Gazlıgöl Yolu 9. km.,03200 / AFYONKARAH.SAR
Tel.: 0272 2281255 / 226-360- Belgegeçer: 0272 2281288
e-posta: akusbder@aku.edu.tr

Grafik Tasarım

Mehmet ÇETİN - Mehmet YÜCEL
grafik@taksimofset.com.tr

Baskı & Cilt

TAKSİM OFSET (0.332 342 27 27 - www.taksimofset.com.tr)

A.K.Ü. Sosyal Bilimler Dergisi hakemli, disiplinler-arası
akademik bir dergidir.

SUNUŞI

Büyük önder Atatürk'ün "başmsızlık atefini yakmak" için 19 Mayıs 1919'da Samsun'a çıkması ve Türk milletinin de başmsızlık fikriyle bu atefin etrafında toplanması sonucunda büyük bir varoluş kavgası verilmiştir. Bu varoluş kavgasında Türk milletinin ölüm kalım mücadelesi verdiği son cephe, Büyük Taarruz'dur. Öncü ve Sakarya savaşlarının kazanılması, Türk milletine ve ordusuna kurtuluşa dair büyük bir inanç kazandırmış, bu inancın son halkası olan Büyük Taarruz'da düşmana son darbe vurulmuştur. Böylece Türk milleti mazlum milletlerin büyük güçler karşısında zafere ulaşabileceğini tüm dünyaya ispatlamıştır.

Atatürk; "Türkiye Büyük Millet Meclisi Orduları, Afyonkarahisar-Dumlupınar büyük meydan muharebesinde, zalim ve mağrur bir ordunun temel varlığını inandırmayacak kadar az bir zamanda yok ettiniz. Büyük ve necip milletimizin fedakârlıklarına layık olduğunuzu ispat ettiniz. Sahibimiz olan büyük Türk milleti geleceğinden emin olmaya haklıdır" diyerek "Ordular, İlk Hedefiniz Akdeniz'dir, Öleri!" emrini vermiştir. Bu duygu ile Türk milleti ile ordusu bütünleşmiş, Türk milletinin istiklali için gücünü halktan alan Türk ordusu amacına ulaşmıştır. Büyük Taarruz'la Türkiye'nin tam başmsızlığı önündeki engeller kalkmış, yeni bir ulus-devlet kurulmuştur.

Bu zaferle bu günlerimizi bizlere armağan eden büyük önder Mustafa Kemal Atatürk, onun kahraman askerleri ve Türk milletine şükranlarımız büyüktür. Bu bağlamda Atatürk'ün askeri dehasının, Büyük Taarruz'un ve Kocatepe ruhunun daha geniş kitlelere anlatılması, Kocatepe Üniversitesi olarak temel hedeflerimizdendir. Böylelikle başmsız Türkiye'nin ne zor şartlarda kurulduğu, genç kuşaklar tarafından daha net görülecek ve atalarının türlü engelleri aşarak elde ettikleri başmsızlık mirasının önemi bir kez daha anlaşılacaktır.

Büyük Taarruz'un 85. yıl dönümünü geride bırakıp 86. yılına ulaştığımız bu günlerde üniversitemizin Sosyal Bilimler Dergisi Editörlüğü ve Kocatepe Büyük Taarruz Uygulama ve Araştırma Merkezi Müdürlüğü, 1922 yılı'nın Kocatepe ruhunu yafatma düşüncesiyle böyle bir kalıcı eser çalışması gerçekleştirmişlerdir. Bu vesileyle "86. Yılında Kocatepe-Büyük Taarruz ve Atatürk" başlıklı özel sayımızda heyecanlarımızı paylaşarak, bizlere bilimsel katkı yapan bütün araştırmacılara teşekkür ederim.

Prof. Dr. Ali ALTUNTAŞI
REKTÖR

EDİTÖR'ÜN NOTU

Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü tarafından çıkarılan Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, yayın hayatına 1998 yılında başladı. Her yıl iki ayrı sayı ve bir cilt olarak yayın hayatına devam eden ve konulu özel sayılara da yer veren dergi, 1999 yılında disiplinler-arası hakemli dergi statüsüne geçerek niteliksel gelişiminin ilk adımını atmış oldu.

Hakemli dergi statüsüne geçtiği 1999 yılında çalışmalar bir hakemin değerlendirilmesine sunuluyordu, bununla yetinilmeyip daha sonraki yıllarda hakem sayısı üçe çıkarıldı. Yayınlanması için gönderilen yazılar, üç hakemin değerlendirmesine sunulduktan sonra, en az iki hakemin onayı ile yayına kabul edilmektedir. Geniş bir hakem listesine sahip olan dergimizde hakemler belirlenirken, hakemle makale sahibi arasında ilişki kurulmasını engelleyen bütün önlemler alınmaktadır.

Sosyal Bilimler alanında olmasıyla hakem değerlendirilmesine sunulan çalışmalarda; öncelikli olarak alanında bir boşluğu dolduracak araştırmalara dayalı, özgün ve daha önce yayınlanmamış bu konuda yeni ve dikkate değer görüşleri ortaya koyan araştırmaya veya inceleme olmasıyla dikkate alınmaktadır. Dergimize gelen yazılar, öncelikle yayın kurulu tarafından derginin belirlediği ilkelere uyup uymadığı değerlendirilmeye çalışılmaktadır. Derginin yayın ilkelerine uygun olan yazılar bilimsel açıdan değerlendirilmesi için alanında uzman hakemlere gönderilmektedir.

Yayın Kurulunun, değişik üniversitelerden belirlediği hakemlerden, şimdiye kadar beklentimizin üzerinde bir ilgi gördük. Titiz değerlendirmeleriyle derginin bilimsel seviyesinin arttırılmasına olan katkılarından ve yakın ilgilerinden dolayı her birine ayrı ayrı teşekkür ve minnet borçlu muyuz.

Yayın hayatında onuncu yılına adım atan dergimizin, X. Cildinin 2. Sayısının özel konulu sayı olarak tasarladık. Büyük Taarruz'un 86. Yıldönümünde Kocatepe Büyük Taarruz isimli bu özel sayımızda değerli akademisyenlerin konu ile ilgili özgün makalelerine, Büyük Taarruz ve Kocatepe hakkında belgesel nitelikli ek bilgilere yer verdik. 86. Yıldönümü'nde Kocatepe-Büyük Taarruz isimli özel sayımız okuyucularımızın görüşleri ve değerlendirmelerine sunmaktan mutluyuz. Bu sayıda yayınlanan çalışmalar gerçekleştirilenlere, yayına hazırlanmasında yardımcı olanlara ve dergimizin düzenli olarak yayınlanması sağladığından dolayı rektörümüz Prof. Dr. Ali ALTUNTAŞ'a teşekkür borçlu muyuz. Yeni sayılarımızda buluşmak dileğiyle...

BU SAYININ HAKEMLERİ

Prof. Dr. Dursun Ali AKBULUT
Ondokuz Mayıs Üniversitesi,

Prof. Dr. Yusuf AKBULUT
Selçuk Üniversitesi

Prof. Dr. Bülent ALANER
Anadolu Üniversitesi

Prof. Dr. Süleyman BÜYÜKKARCI
Selçuk Üniversitesi

Prof. Dr. İhsan GÜNEFİ
Anadolu Üniversitesi

Prof. Dr. İbrahim KURTCEHPE
Akdeniz Üniversitesi

Prof. Dr. Sadık SARISAMAN
Afyon Kocatepe Üniversitesi

Prof. Dr. Ramazan TOSUN
Selçuk Üniversitesi

Prof. Dr. Mustafa TURAN
Gazi Üniversitesi

Doç. Dr. Erdoğan BOZ
Afyon Kocatepe Üniversitesi

Doç. Dr. Haldun EROĞLU
Akdeniz Üniversitesi

Doç. Dr. Ahmet Ali GAZEL
Afyon Kocatepe Üniversitesi

Doç. Dr. Taha Niyazi KARACA
Bozok Üniversitesi

Doç. Dr. Mehmet KARAKAFI
Afyon Kocatepe Üniversitesi

Doç. Dr. Vahdet KELEFİYILMAZ
Gazi Üniversitesi

Doç. Dr. Hikmet ÖKSÜZ
Karadeniz Teknik Üniversitesi

Doç. Dr. Bülent ÖZDEMİR
Balıkesir Üniversitesi

İÇİNDEKİLER

Suna KİLİÇ	86.Yıldönümünde Kocatepe-Büyük Taarruz Ve Atatürk: Bir Değerlendirme <i>The 86th Anniversary of Kocatepe-Great Attack and Atatürk: An Evaluation</i>	1
Cezmi ERASLAN	Atatürk'ün Büyük Taarruz Değerlendirmeleri <i>Atatürk's Evaluations on The Great Attack</i>	10
Sadık SARISAMAN	Büyük Taarruz'un Türk Basınındaki Yansımaları <i>The Reflections of Great Attack on Turkish Press</i>	23
Rahmi DOĞANAY	Milli Mücadele'de Türk Havacılığı ve Başkomutanlık Savaşı'nda Havacılığın Rolü <i>Turkish Aviation During National Independence War and the Role of Air Forces in the Battle of the Supreme Military Command</i>	47
İbrahim ORTAK	Büyük Taarruz'un TBMM'deki Yansımaları <i>Reflections of Great Attack on TGNA</i>	59
Fehmi AKIN	Atatürk ve Fevzi Çakmak'ın Gözüyle Büyük Taarruz <i>Great Attack As Narrated By Atatürk And Fevzi Çakmak</i>	92
Cofkun TOPAL	Büyük Taarruz ve Uluslararası Kamuoyunda Yankıları <i>The Great Attack and Its Repercussions on International Public Opinion</i>	104
Naci İbrahim N	Büyük Taarruz Öncesi Afyonkarahisar'da Yunan Mezalimi <i>Greek Atrocity In Afyonkarahisar before Great Attack</i>	115
Mehmet KAYGANA	Türk Tiyatrosunda Büyük Taarruz <i>The Great Attack in Turkish Theatre</i>	125
Uğur TÜRKMEN	30 Ağustos-Kocatepe Konulu Marşlar ve Türkü Dağarcığı <i>Marches and Folk Song Repertory On 30</i>	142
EKLER		
Ahmet Ali GAZEL İbrahim ORTAK	Büyük Taarruz ve Sonrasında Yapılan Savaşlarda Başarı Gösterenlerin Ödüllendirilmesi <i>Awarding Veterans and Contributors at The Great Attack And Afterwards</i>	155
Selman YAĞAR	Büyük Taarruz'da Türk Süvarisi <i>Turkish Cavalry At The Great Attack</i>	240
Selman YAĞAR	Büyük Taarruz'da Türk Topçusu <i>Turkish Artillery At The Great Attack</i>	249
Gürsoy İbrahim N	Son Yıllarda Canlılık Kazanan Kocatepe Zafer Yürüyüşü ve Önemi <i>The Significance of Kocatepe Victory March in Recent Years</i>	258
Hakan YILMAZ	Kocatepe'den Yükselen Güneş <i>The Sun Rising From Kocatepe</i>	274